

Клас: 6.

Дата: 26 березня 2020 року.

Урок № 91.

Тема: Числівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль числівника

В ОКРЕМОМУ зошиті (в якому ви працюєте під час карантину) з української мови записати дату (вона написана вище) і переписати усю тему (вона написана вище після слова «тема»).

Прочитати словосполучення. Визначте частини мови. Дайте відповідь на питання:

❖ Що спільного в словах?

❖ Чим вони відрізняються?

1. Трійка (за відповідь); три (сини), триповерховий (будинок); потроїти (зусилля).
2. Сотий за списком. Сотня книг. Столітній дуб.

Отже, числове значення можуть мати різні частини мови. Як же визначити серед них числівники? Яка відмінність між іменником – назвою числа і числівником? Відповідь на ці питання будемо шукати сьогодні.

Новий матеріал.

Робота з підручником.

С. 163: «Ви знатимете», «Ви вмітимете» (прочитати);

§ 52, с. 164: «Про числівники...», «Теоретичний матеріал» (прочитати);

с. 165: «Зверніть увагу!» (прочитати).

Слово вчителя.

Розрізняйте!!!

1. Якщо слова тисяча, мільйон, мільярд уживаються в формі однини, то вони виступають як числівниками: тисяча книжок, мільйон школярів, мільярд гривень.

2. Якщо слова тисяча, мільйон, мільярд уживаються у формі множини як іменники з кількісно-предметним значенням: тисячі робітників, мільйони громадян, мільярди зірок.

Закріплення вивченого матеріалу.

Вибірковий диктант.

В зошиті посередині рядка запишіть назву завдання (Вибірковий диктант), а спочатку наступного рядка виконайте поставлене завдання.

Випишіть числівники та іменники, з якими вони вжиті, визначте їх синтаксичну роль. Відгадайте загадки, при потребі користуючись довідкою.

1. Реве віл на сто гір, на сто кроків, на сто потоків. 2. Голова, дженджуриста, сорочок наділа триста, а нога одна. 3. Під одним ковпаком сімсот козаків. 4. Сімсот соколят на одній подушці сплять. 5. Має шкір сім, витискає сльози всім. 6. Сиділа стара в дев'ятьох кожухах; хто побаче, той заплаче. 7. Бігає Мурашка у ста кожухах, як вітер повіє, то й спина заприє. 8. Що то за птах, що на восьми ногах? 9. Під одним козирком чотири козаки. 10. Сімсот воріт, та один вхід. 11. Шістдесят синів підперезано, а мати ні. 12. Шість ніг, дві голови, один хвіст, чотири ока, два носи.

Довідка (відгадки): стіл, невід, соняшник, грім, копа снопів, курка, капуста, комар, мак, вершник на коні, цибуля.

Лінгвістична гра.

В зошиті посередині рядка запишіть назву завдання (Лінгвістична гра), а спочатку наступного рядка виконайте поставлене завдання.

У кожному ряді слів сховалися «зайві». Списати, підкреслюючи їх (тобто зайві слова), обґрунтовуючи свою думку (усно). До якої частини мови належать ці слова?

- 1) Чотири, один, п'ятірка, шостий.
- 2) Ходять, п'ять, сидять, стояти.
- 3) Восьмий, далекий, восьмиповерховий, давній.
- 4) Два, двійня, двійка, дворіччя.
- 5) Сорока, рушниця, мішок, сорок.
- 6) Бігти, червоніти, їсти, п'ятий.
- 7) Дев'яносто, сто, двадцять, другий.

Диктант-завдання.

В зошиті посередині рядка запишіть назву завдання (Диктант-завдання), а спочатку наступного рядка виконайте поставлене завдання.

Запишіть числовий вираз словами, використовуючи прийменники від або до.

$$16 + 20 = 36;$$

$$600 - 90 = 510;$$

$$30 - 13 = 17;$$

$$80 - 43 = 37;$$

$$70 + 50 = 120;$$

$$23 - 12 = 11;$$

$$66 + 5 = 71;$$

$$90 - 10 = 80.$$

Культура мовлення. (Цю вправу ви опрацюєте усно).

Запам'ятай вживання числівників з іменниками в українській мові.

Як трапляється	Як правильно
Біля 5 грамів	Близько (приблизно) 5 грамів
У двох словах	Двома словами
Другим разом	Іншим разом
З однієї (другої) сторони	З одного (іншого) боку
7 метрів у секунду	7 метрів за секунду
Написав три строчки	Написав три рядки
Під другого	Пів на другу
У четвертій степені	У четвертому степені
Більша половина	Більше половини, значна частина

Підсумки.

- ❖ Яка частина мови називається числівником?
- ❖ Які особливості (тобто від якої частини мови залежать у реченні) мають числівники при визначенні роду, числа і відмінка?
- ❖ Яку синтаксичну функцію виконують числівники в реченні?
- ❖ До якої частини мови належать слова десятків, сотня, половина, чверть?
- ❖ Поверніться до завдання на самому початку конспекту і тепер дайте відповіді на ті 2 питання.

Д/з.

С. 163: «Ви знатимете», «Ви вмітимете»; § 52, с. 164: «Про числівники...», «Теоретичний матеріал»; с. 165: «Зверніть увагу!» (вивчити).

Вправа 436, с. 166 (виконати обидва завдання до вправи).

Завдання має бути виконано до 06 квітня 2020 року.